

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Társadalmi bajok.

A közérkölesi romlás napról-napra újabb áldozatokat szed és a szenzációt hajhászó lapoknak elég anyag jut hasábjait betölteni.

Párbaj, öngyilkosság, szöktetés, halott rablás stb. képezik a napi skandalumokat, melyek mint pusztító bacilusok rágódnak a társadalom gyökerein, hogy megbontsák, megsemmisítsék azt a társadalmi rendet, mely hivatva van az államok erkölcsiiségét, létét és civilizációját istápolni. Szomorú dolog, de való!

És vajjon mi az oka e tespedésnek, hol keressük a hibát?

Mindenestre ott, a hol felült, a honnan ezen kóros állapotok kiindulnak, magában a társadalomban. A tulhumánizmus teremtette ezeket, a hiányos nevelés, mely a humánizmus alapjára van építve, de elég roszul, rosz any gból, mely reakciót szülve, a társadalom megmérgezését eszközölte.

Az önérték tulságos kifejlődése, a jellemgyöngöseség, mely a sorssal való küzdelmet nem meri felvenni, a kapzsiság és pénz utáni vágy képezik kindulási pontját ama kóroknak, melyek a társadalmat ily rutul megbélyegzik.

Ehez hozzájárul a büntetések gyenge alkalmazása is, a mely pedig legfontosabb eszköze az erkölcsi gyengeségek gyógyítására.

Maga a társadalom is enyhén bánik

azokkal, a kik ebbe a kórba estek, változó szeszélylyel elkényesztet egyes alakokat, kik aztán annyira elbizakodottá lesznek, hogy gyakran egy csekélység miatt is már önértékükben sértve érzik magukat, vért kívánnak és vagy saját életük ellen törnek, vagy bűnre vetemednek, hogy hiúságukat kielégíthessék.

A társadalom pedig rendesen későn jó rá a hibára, akkor, midőn az illető már bemoeskolta a társadalmat.

Az alacsonyabb néposztály bűnösei leginkább lélek és érzéki szegénységmiatt, ritka esetben tudatlanságuk folytán esnek a bűnbe.

Rendesen erkölcsi romlottság vezérli a bűnre és vagy a megélhetés könnyebbítése, vagy pedig pénzvágyuk kielégítése czéljából vétkeznek. Erőt vesz rajtuk az ösztön, kivetkőzve emberi alakjukból, elfelejtik a bűn súlyát és szenvedélyük hevében követik el a bűnt.

A bűn, bűn mindenkinél.

Akár a műveltebb, akár az alacsonyabb osztályhoz tartozik az, ki bűnt követ el, egyaránt bemoeskolja a társadalmat úgy az egyik, mint a másik.

A társadalom, sajnos, ezt a legtöbbször különválasztja. Míg a párbajozóknál a vérontást lovagiasságnak minősíti és a törvény államfogházra ítéli, addig a verekedőknél a vérontást könnyű vagy súlyos testi sértésnek minősítvén, közönséges fogházra ítéli, lehet, hogy e körülmények és viszonyoknál fogva ugyanazon ok vitte az illetőket a vérontásra, csak a

mód és kivitel különbözik egymástól, amazok bárbaj czimén pisztoly vagy karddal, utóbbiak verekedés közben bottal vagy késsel intézték el ügyüket.

És így van ez egyéb bűnöknél is, különféleképen osztályozzák.

A művelt embernek mindig több enyhítő körülményt hoznak fel, mint a tudatlannak pedig lehet, hogy egy és ugyanazon érzés vitte a bűnre.

Nehéz problema ez, melyet a társadalomnak kell megoldani, de megoldható csak akkor lesz, ha a társadalom nem lesz oly humánus és a büntető eszközök megválasztásában oly tulkiméletes, de leginkább akkor, ha intenzivebb nevelési rendszert állít fel.

Politikai hírek.

A közigazgatási reform

előkészítő munkái serényen folynak a belügyminisztériumban. Egy része a reform-javaslatok első tervezetének már át is ment a minisztérium kebelében üléselő anket tanácskozásain. Az anket, mint értesülünk, jelenleg a közigazgatási reform egyik legfontosabb részére, a községi adminisztrációra vonatkozó törvényjavaslat első tervezete fölött tanácskozik. A közigazgatási reform-javaslatok egész komplexumát előreláthatólag még ez év folyamán közzé fogják tenni, hogy a szakköröknek s a nagyközönségnek is módjában legyen azokkal foglalkozni, még mielőtt a kormány által parlamenti elintézés alá terjesztetnének.

TÁRGZA.

Művész-karcolatok.

Midőn Weber „A bűvös vadász” partitúráját bafejezte, elküldte bírálat végett Beethovennek, ki azt átnézte, s azzal az üzenettel küldte vissza Webernek, hogy ne írjon több operát. Weber ez a lát-szólag szigorú kritika egészen leverte. Nemsokára azonban találkozt a mesterrel és megkérdezte tőle hogy igazán oly rosznak tartja-e „A bűvös vadász” zenéjét, hogy oly szigorúan ítélte fölötté.

„Rosznak?” — felelé a mester, — „sőt ellenkezőleg nagyszerűnek és épen azért adtam azt a tanácsot, hogy több operát ne írjon, mert ennél jobbat soha sem fog többé írni.”

A „Figaró” a következőket írja Chopin haláláról, melyet Clésinger, az elhalt szobrász, ki Chopin benső barátai közé tartozott, beszélt el egykor.

Chopin nagy szalonjában feküdt, a hová átszállították. E terem összes butorizátát egy Pleyel-féle zongora képezte.

Kwiatkowsky, Guttman és Clésinger már három éjjelen át felváltva virrasztottak a beteg mellett.

Este 8 óra felé járt az idő; az utolsó pillanat közelgett. Többször említették, hogy Czartoriska Marcellina hercegnő ebben az időben játszotta a 13-ik zsolttárt. Ez azonban tévedés, mert a hercegnő a zsolttárt már nappal játszotta és a beteg művész kíváncsára csak ismételte. Utoljára Chopin már alig tudott beszélni. Tekintetét a szép Potocka Delphine grófnőre emelé és lassu hangon mondá: „Schubert Ave Máriáját”.

A grófnő megértette és elénekelt. Chopin Kwiatkowsky kezét tartotta kezében, időről-időre megrázta és lassan mormogá: „Istenem, de szép ez!”

Kevéssel éjjel előtt meghalt.

Paganini 1836. decemberében Marseillebe érkezett. Itt variációkat írt s már hangversenyének napját is elhatározta.

Későn este, midőn minden neszt kihalt a földről, szobájában teremtményeinek betanulásával foglalkozott, midőn hegedűjén hirtelen egyik hurelpatant, s ő kénytelen volt megállni.

E pillanatban a kéményben valami csoszogást hallott, mire összerázkódott, gyertyát vett elő, utána tekintett, de legkisebbet sem vehetett észre, mi a neszt okozója lehetne. Előhívta inasát, összehányják az egész szobát, de sehol senki.

Paganini felhuzta a húr és tovább játszott,

azonban a húr újra elszakadt s most a kandalló kéményében sokkal erősebb suhogás hallatszik.

Paganininak a magányban borsózni kezd a háta, újra előhívja inasát; s a kandallóba sok fát vett, mire a kéményből a füstől elkábitva egy emberi alak zuhan le s Paganini lábához veti magát.

— Bocsánat uram! — kiáltott ez — én szegény zenész vagyok s vágytam önt hallhatni. Mivel szegénységem nem engedi, hogy hangversenyére jegyet válthassak, padlásszobán ablakából már harmadszor másztam az ön kéményébe s bámultam művészetét. Azonban most a füst igen elkábitott s öntudatlanul zuhantam alá.

Paganini édesen mosolyogva hallgatta.

— Háromszor hallottam önt s most már boldog vagyok! — folytatá az égből csöppent, s ekkor megragadva Paganini kezét, azt megcsókolá.

Paganini ezen ember elragadtatásán láthatólag megindult. Még ez este megvizsgálta a szegény ördögnek a zenében való jártasságát s tapasztalta, hogy az bír hajlammal s tehetséggel a zenéhez; meg is ígérte neki, hogy tanítványul elfogadja.

Paganini megtartotta szavát s a szegény embert, — kit Albertinak hívtak, de ki általán csak a „matrózok hegedűse” név alatt volt ismeretes, — oly szeretetével halmozta el, melyet atya gyermeke iránt szokott tanusítani.

Országgyűlés.

Képviselőház ülése jun. 16-án.

A képviselőház a magyar katonai nevelítézetekről szóló törvényjavaslat tárgyalását általános-ságban s részleteiben ma befejezte s mint látható volt változás nélkül.

A vitát az ellenzék részéről Barabás Béla folytatta s utána Horváth Ádám beszélt. Előbbi nagy hévvel bizonyította, hogy mennyire ellensége a közös hadsereg rendszerének, utóbbi azt mondja, hogy a javaslatok a honvédséget is el fogják németesíteni s mindketten nem fogadják el a javaslatot. Több szónok nem jelentkezvén, Fejérvári mondotta el záróbeszédét. Czáfólo beszéde s ötlettel megjegyzései sorra döntötték az ellenfél aggodalmát s sok derült perczet szereztek a háznak. A beszéd végén megjel-jeneztek a miniszter s általánosságban elfogadták a javaslatot. A részletestárgyalásnál Okolicsányi, Thaly, majd ismét Fejérvári s Győri Elek beszéltek s ezzel részleteiben is letárgyalták a javaslatot. A javaslatokat harmadszori olvasásban pénteken tárgyalják s azután folytatják a bünvádi eljárást életbeléptető javaslat tárgyalását, vagyis más szóval; ismét bevonul a t. házba az obstrukció. Harminezhaton vannak szó-lásra füljegyzve, köztük sok olyan, ki pines is Budapes-ten s valószínűleg nem is fogja megszakítani meg-kezdett útján vakaczióját.

Színház.

Az idei évad nagy sikert aratott népszínmű-uj-donságával, Géczy István „A gyimesi vadvirágá-”nak bemutatásával kezdte meg nálunk működését Szal-kay Lajos színtársulata.

A darab, kinek szerzője két év előtt ilyenkor még a mi szellős s meglehetősen léghuzamos szin-körünkben szolgálta Tháliát, tudvalevőleg a Ruszt-féle ezer forintos pályadíjat nyerte meg. A sajtó s a közönség dicsérettel emlékezett meg róla mindig. A mű szépségei, mesterien kidolgozott s felépített jelenetei, az az erőteljes, keresetlen drámai hangulat, mely különösen a két utolsó felvonást teszi oly szép-pé, meg is érdemelték ezt a kitüntetést s Szalkay nagyon jól tette, hogy ezzel a darabbal — mely a szé-kely-csángókat viszi színpadra — kezdte meg műkö-dését. A darab híre, eredetisége zsufozásig megtö-mött házat gyűjtött össze.

Az előadás egy kissé vontatottan, nehézkesen ment, egy-egy helyt majd megakadt s talán ez az oka, hogy a közönség nem tudott egészen felmele-gedni s keveset, nagyon keveset tapsolt.

Hidvéghi Ernő játéka, Balánka Imre szerepé-ben, erőteljes, jó volt. Érzelmek őszinték, hangja hel-lemes. Drámai erejét különösen a második felvonás végén mutatta be, mikor Gyuri (Érzkövi Károly)

Londonban legutóbb történt leleplezése alkalmából nem lesz érdektelen Balfé működéséről egy jellemző esetet elbeszélni.

1836-ban jelent meg „Maid of Artois” című operája, melyet a közönség különösen Malibran asszony közreműködésével valóságos lelkesedéssel fogadott. A jelenlegi rondo finale azonban csak pót-lólag toldatott hozzá és épen ezzel ragadta el a mű-vésznek leginkább a hallgatókat.

Balfé e részt éjjel írta és reggeli 8 órakor már megjelent Malibran asszony lakásán, hogy eljátsza. Bériot, a férj már talpon volt, neje azonban még aludt. Balfé eljátszotta Bériotnak az új áriát és elragadta vele. Most felkeltették a művésznőt, ki azonban ezért megharagudott és semmit sem akart az új pót-lás felől tudni. Hiába dicsérte férje a dallam gyönyörűségét, Malibran asszony hallani sem akart fe-lőle. Ekkor ő és Balfé megfogtak egy kis úgyneve-zett „Cottage-zongorát”, bevitték a művész szobá-jába és daczára a művésznő erőlyes tiltakozásának, végig kellett neki hallgatni az új részt. Csakhamar legyőzöttnek nyilvánította magát és egészen el volt ra-gadtatva az új dallamtól.

Joachim.

megesókolta Magdát (Pajor Emilia) s ő rárohan Im-rére, hogy megölje. Nagy felindulásában hamar le-tiporja ellenfelét s kése már villog, karja emelke-dik, hogy leszurja ellenfelét . . . A bucsusok éneke megcsendül s ő kiejti a kést kezéből . . . Nagyon szép jelenet! Kár, hogy nem a bucsusok énekét hal-lottuk, hanem csak egy csengő hangját, azt is oly rövid ideig, hogy némelyek észre sem vették. Ez a hang pedig nem volt megható, vagy legalább is nem annyira megható, hogy Imrét megakadályozza ször-nyű tettének végrehajtásában s így előttünk állott a kérdés, miért ejtette ki kését, mi indította erre?

Jó játékos, ügyes énekes Pajor Emilia s Érzkövi Károly. Beleélték magukat szerepökükbe. Pa-jor E. s Répási Gusztó ének-duettje szintén tetszett. Lányi Sidi igen szelíd Fábiánná volt. Csak a dek-lamációból tudtuk meg, hogy rossz lelkű. Fábiánné bizonyára ellenszenvesebb, fődorkodóbb, számítóbb teremtes volt. Afezán őt kellett lenni az irigység-nek, kajánságnak, modorában a kétszínűségnek. Bor-siczky Ilona (Csuráné) kissé túlzott volt. A derült hangulatot, jó kedvet Szalkay (Törpe Csura) s He-tényi (Merezi) lopták be a komor, szürke hangulatba. Jó színészek s utóbbi nemesak mulattatni, de mu-latni is tud, jóízűket mosolyogván egyszer-egyszer a saját játéka.

Második bemutatón „Durand és Durand” ke-rült színre ügyes összevágó előadásban. A szereplők kik közül kiváltak Szalkay, Hidvéghi, Borsiczky mindvégig derült hangulatban tartották a nagyon „erősen” kavés számú közönséget.

A két bemutató előadásból ítélve hisszük, hogy Szalkay s társulata sok kellemes estét fog szerezni közönségünknek.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Nehány nap óta a nyár be-köszöntött s a sok eső miatt neki busult kedélyeket fel-vidított. Tehát az időjárás megelőzte pár nappal a hivatalos nyarat, mely e hó 21-én fog beköszönni. Ekkor lesz a nyár-napfordulás vagyis a leghosszabb nappal és legrövidebb éjjel.

— **Tanulmányut.** A selmeczi erdősz akadé-mia tanulói mult pénteken érkeztek megyénkbe. Csik szeredából jövet megnézték a Szent Anna ta-vát, a Büdös fürdőt a szensav gyárt s este 9 óra-kor érkeztek K.-Vásárhelyre. Innen a társaság a ge-lencei és kovásznai faipar telepek megtekintésére indult. A társaságot, mely 16 főből áll, Fekete főr-dő tanácsos vezeti. — K.-Vásárhelyt a vendégek igen szívesen fogadtatásban részesültek.

— **Meghívó diszközyülésre.** Háromszék-vármegye köztörvényhatósági képviselő bizottsága folyó hó 12-én tartott tavaszi rendes közgyűlésében meghatározta, miszerint köztisztvisletben és s zeret-etben álló főispánja hatálykai Potsa József valóságos belső titkos tanácsos ur Ó nagyméltóságának e vármegye kormányzatában eltöltött 20 évi áldásdus mű-ködése megünneplésére f. 1897. évi junius hó 26-án délelőtt 9 órakor kezdődőleg a vármegye székházá-nak tanácskozási termében ünnepi diszközyűlést tart. Van szerencsém a közgyűléstől nyert megha-gyás következtében s törvényhatósági bizottság tag-jait ezen ünnepi diszközyűlésre tisztelettel meghiv-ni. Seps-Szentgyörgyön, 1897. junius hó 14-én. Gá-bor Péter, alispán.

— **Nagyméltósági hatálykai Potsa József v. b. t. t.** Háromszék-vármegye főispánja Ó Excezzell-tiája főispánságának 20-ik évfordulójára Seps-Szent-györgyön, 1897. év junius hó 25 és 26 án rendezen-dő ünnepség sorrendje: 1897. év junius 25-én: Este 8 órakor a város kivilágítottik és a s. szentgyörgyi tüzoltó-egylet zenekara ó Excezzelltiája tiszteletére serenádöt rendez. Junius 26-án: 1. Az ünnepi vár-megyei diszközyűlés délelőtt 9 órakor veszi kezde-tét, mikor megyei alispán megnyitja után a Nagy-méltósági főispán ur ó Excezzelltiáját küldöttség hívja meg a közgyűlésre. 2. Alispán üdvözlő ó Excezzelltiáját és a vármegye ünnepi emléktárgyát át-nyújtja. 3. Alispán a közgyűlést bezárja. 4. Hála-adó isteni tisztvislet a r. kath. templomban. 5. Egy-házak, közhivatalok, intézetek és testületek küldöt-tei tisztvisletnek ó Excezzelltiájánál a megállapított sorrend szerint. (Tisztvisletések kezdete délelőtt 11 órakor) 6. Diszebéd Ó Excezzelltiája tiszteletére a

városház disztermében d. u. 2 órakor. 7. A sepsi-szentgyörgyi jótékonycélu négyelet által rendezett táncmulatság (Majális) a „Nagy József”-féle kert-ben d. u. 6 órakor. Jegyzet: Junius 25 és 26-án érkező vendégeket a vasuti rendörkapitány fogadja és gondoskodik elszállásolásukról; elszállásolást igénylők kéretnek igényüket és megérkezésük ide-jét junius 23-ig nevezett rendörkapitánynak bejelen-teni. Seps-Szentgyörgyön, 1897. junius 12-én Gábor Péter, alispán. §

— **Katonai iskola Székelyföldön.** Az er-délyrészi kerületi országgyűlési képviselő, mint értesülünk, a napokban értekezletet tartanak, a melynek célja megtenni a szükséges lépéseket arra nézve, hogy a honvédségi hadapródiskolák egyike az erdélyi részekben állíttassék föl. Ez a mozgalom nem vezethet immár célhoz, minthogy végleg ol van határozva, hogy az ország keleti részén elhe-lyezendő egyik honvédségi hadapród-iskolát Nagy-váradon fogják fölállítani. A honvédelmi miniszter azonban, hír szerint, nem idegenkedik attól, hogy a Székelyföldön honvédségi úgynevezett előkészítő is-kola létesíttessék.

— **Az utolsó krajezások.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a pénzügyminiszter az ausztriai értékű egykrajezást és félkrajezást 1898. jul. elsőjével forgalmon kívül helyezi. Az állami pénztárak és hi-vatalok azonban még 1899. december 31-ig kötele-ssek elfogadni a krajezásokat öt forintig terjedő értékig. A közforgalomban ilyenformán már csak egy esztendeje van a krajezárnak, azután egészen kizsoritja a fillér. A változás nálunk Magyarorszá-gon nagyobb lesz annyiban, hogy a magyar fillére-ken a korona képe váltja föl a birodalmi ezimert, az osztrák rézfíllerek ellenben elválthatlanok ma-radtak a kőfejtő sástól.

— **Pégamoid.** Ilyen ezimű csudaszert fedezett föl most legközelebb egy francia vegyész. Ez az új vegyület ugyanis, ha papirosra, kartonra, bőrre vagy szövetre kenik, ezen anyagokat áthatlaná, a mellett moshatóvá, továbbá ruganyossá és mégis egészen keménynyé teszi. Ez az új anyag voltaké-pen szintelen, de a mellett fokozza és élénkíti azon anyag színét, a melyre alkalmazták, a mellett meg-őrzi a szövet eredeti színét, megakadályozza a szö-vet elkoptatását, lehetetlenné teszi azt, hogy zsírfolt vagy más peeszt essék rajta; egyszóval olyan csuda-szer, hogy a háziasszonyok nem győznek majd há-lálkodni ezért a szerencsés föltalálónak, aki már szabadalmat kapott föltalmányára Európa minden ál-lamában.

— **Vámmentes buza.** A marosvásárhelyi ke-reskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a keményítő gyártásra rendelt lágy buza Fran-cziaországba vámmentesen bevihető. A be- és kivi-tel egyelőre csak Marseilleba, Párisba vagy Lyonba történhetik.

Rövid hírek.

— **Faure** a francia köztársaság elnöke ellen merényletet követtek el. E hó 16-án bom-bát vetettek elébe s ez már az ötödik, mely neki volt szánva. Az elnök levelet kapott, melyben azt mondja az ír, hogy mivel eserben hagyta Elzász-Lotheringiát s feláldozta Lengyelországot az orosz zsarnokságnak — meg kell halnia. — **Egy Kon-stantinápolyba** utazó bécsi családától a keleti ex-pressz-vonaton 20.000 frt értékű ékszert loptak el. A tettest sem tudták kipihatalni. — **Beydes Jő-zsefné** nyug. adótárnokné 15 éves fia megleste any-ját az utcán s késsel le akarta szurni. A fiu azért haragudott anyjára, mert nem adott neki pénzt. — **Kalkuttában** nagy földrengés volt: Sok ember el-pusztult s számos épület omlott össze. — **Wolter Sarolta** a nagy drámai művész nő meghalt. — **Pa-lanzaban** Tonazzi Piétró olasz földbirtokos, ki csak pár hónap óta nős, letaszította feleségét a pallanzai hegyszakadék széléről a mélységbe. Az asszony nem halt meg s ő beszélt el férje tettét, ki az előjár-ságnak azt jelentette, hogy neje öngyilkos lett.

Közzgazdaság.

Férges gyümölcs.

Ha valamely kertben sok a ponders gyümölcs, akkor annak többnyire maga a tulajdonos az oka.

Mivel a pondró fejlődését teljesen ismerjük, azért vannak már igen egyszerű szereink, melyekkel ezt a rovar teljesen kipusztíthatjuk.

Gyümölcsösünket főleg két lepke álcája támadja meg, az egyik az almapille — Carposapsa pomonella — másik a szilvapille — Grapoltha funebrana.

Az első az almában és körtében él, az utóbbi a szilvában; életmódjuk és irtások egyeznek. Mind a két lepkefajnak évente két nemzedéke van, a lepke ugyanis fölép először április-május hónapban s még ebben az évben második junius-julius havában. A lepke oly kicsi, hogy alig lehet az idősebb gyümölcsfa kérgétől megkülönböztetni. Az almapille nősténye petéit az éretlen almára és körtére rakja egyenként, a hol 8—10 nap múlva a fiatal pondró befurakodik az almába egész a magházig és főleg a fiatal magvakból él.

Az álcák ürüléke a bejáró nyíláson keresztül ürül ki. Néha az álcák még teljes kifejlődése előtt elhagyja a megfogott almát és új almába furakodik. Az álcák körülbelül 4—5 hétig élnek a gyümölcsben és azután elhagyják azt. Azok az álcák, melyek a nyári gyümölcsbe kerültek, leszednek vele vagy idejekorán lehullanak és tökére mennek, ha a gyümölcsöt idejében megesszük.

Más álcák később leszedett gyümölcsössel az eltartó kamarába kerülnek és ott lépnek ki a gyümölcsből, hogy valahol helyet találjanak a bebábozásra, de a legtöbb álcák még az éretlen gyümölcsből, kilep és fonálon ereszkedik le a földre. Az első nemzedék május végén, a második nemzedékhez tartozók augusztusban vagy szeptemberben arra a fára, melyen fölgyeltek a földmészék, hogy a kőregrepelés között biztos menedékhelyet találjanak az áttelelésre, a hol az álcák könnyű fonadékot készítenek; az első nemzedékhez tartozók 4 hétig nyugszanak itt, a második nemzedékhez tartozók pedig áttelelnek itt, hogy azután bebábozzák magukat.

Ugyanilyen fejlődése van a szilvalepkének is és azért ezen két pillének irtásmódja is teljesen egyezik.

Az irtásra nézve első sorban gyűjtjük össze a lehullott férges gyümölcsöt, melynek legtöbbször a jellemző kerek nyílás van, melyen keresztül a pondró befurakodott. A szilvafatrázzuk meg gyengén, mire a pondros szilva lefog hullani és etessük föl a sertéssel, vagy járassunk kacsát a kertben.

De a gyümölcstenyészítő legfőbb dolga az legyen, hogy a beszövedni akaró álcákat elfogja, a mit azáltal érhet el, hogy a hernyócskák számára alkalmas buvóhelyet létesít, ha a fa köré rongyokat kötünk, a hernyók szívesen alájuk bujnak vagy pedig ősszel brumataonyvval bekent papirost kössünk a fa törzsére a mi a fagyarásszóló ellen a legjobb irtó szer s ha a papirost csak felső szélén kötjük oda zsinoggal, úgy tavasszal a papiros alatt tömegesen találjuk a hus színű hernyócskákat finomfonadékuk belsejében. Ősszel kenjük be a fák törzsét mésztejnek, vérenek vagy vályognak a keverékével kenjük be a beszövedt hernyókat is, melyek azután a tél folyamán tönkre mennek.

Tavasszal levakarjuk a fák kérgét és megtisztítjuk a lehámló pikkelyektől, a mellett a hernyók elpusztulnak vagy a nap direkt fénynének kitéve halnak el.

Hogyan védekezzünk az árpafénybogár ellen?

Van az árpának egy félelmetes ellensége, az u. n. árpafénybogár, mely kora tavasszal megjelenven megtámadja a még alig kifejlődött árpa leveleit, megakadályozza annak rendes életműködését, tönkre teszi az egész vetést. Maga a bogár igen apró, alig 5 mm. hosszúságú s 1.5 mm. szélességű. Teste kékes zöld fényvel bíró s innen nyerte elnevezését is; nyaka, czombja és lábszára vöröses sárga; feje sötét kék, csápjai sötét barnák.

Mihelyt tavaszodni kezd, előbujnak a földből a kis bogarak s megkezdik a párzást, April 10-ike körül a nőstény, mely csak peterakás előtt vastagabb a hímnél, megkezd a petelerakást az árpa levél felső lapjának közép vonalában úgy, hogy pete közvetlenül a pete mellett van. A pete igen apró, szabad szemmel alig kivehető, hengeres alakú, fényes héjú s világos sárga színű.

A petéből kikelő álcák szintén sárga színű, nyálkásfel-

lületű, hatlábu és saját ürülékéből feketés színű burkot készit teste körül, mely burkból az álcának csak feje látszik ki.

Az álcák a leveleket rágicsálják, hosszú fehér csikot hagyván hátra, mely onnan ered, hogy a levélnek u. n. paranehim szövetét egészen kirágja a tulsó lap apidermis rétegéig. Junius hó folyamán az álcák a földre buvik, itt bebábozza magát, a tavasszal mint kifejlett bogár újból megjelen, az árpa levél lemezét rágja s folytatja egy új nemzedék létrehozását. Kifejezhetetlen az a kár, melyet a kis bogár, illetve álcája az árpavetésben és néha a zabvetésben tesz. A növény táplálkozási folyamata megakad, a kalász nem képes kifejlődni, s szemhelyett csak szalmát, vagy üres tejű kalászt aratunk.

Számtalan védekezési módot kíséreltek már meg az árpafénybogár pusztításának megakadályozására, de ez ideig csak kettő bizonyult jónak.

Ezek egyike csak akkor alkalmazható, ha az árpafénybogár nem egy nagy területet lep meg, hanem csak kisebb foltok alakjában mutatkozik. Esetben ezútra vezetőknek bizonyult a megtámadott foltok lekaszálása, s a lekaszált vetésnek szalmával való keverés utáni elégetése.

Ha azonban az árpafénybogár egyszerre nagy területen lép fel, úgy az a védekezési mód természetesen nem használható már, hanem a második, nevezetesen a dohánylug kivonattal való permetezés.

A dohányluginból 2 litert kell összekeverni 100 liter vízzel, s ezt permetező készülékkel a vetésre feekendezni. A dohánylugin kivonat jól a növényzethez tapad s igen nagy nikotin tartalmánál fogva mérgezően hatván, a bogarakat és álcákat elpusztítja.

Több helyütt tettek már próbát a dohánylugin kivonattal s mindenki elismerőleg nyilatkozott az elért eredmény felett.

Minden egyéb védekezési mód, mint pl. a körülárkolás, részgázkezelés való permetezés, szappanos víz és petroleum keveréknek elfeekendezése stb. nem használható sikerrel.

Idősejűnek véljük a fentieket most közzétenni, mert már is több helyről hangzik a panasz, hogy az árpa és zabvetéseket valamely szokatlan rovar pusztítja.

— y. — a. —

Apróságok.

Felsőbb nevelés.

Ilon kisasszony falura kerül. Nézi a legelésző teheneket, aztán egyszerre fölkiált:

— No lám, milyen ártatlan arcot vágnak ezek a tehenek és mégis annyi a hamisított tej!

Fiatalliba.

— Tessék szép fiatal libát venni, — kínálja a vásáresarnokban a kafa az árúját.

— Hogy adja?
— Kettő hat forint.
— Én csak egyet veszek.
— Csak mind a kettőt adom el.
— De nekem csak egy kell.
— Kérem, hat évig voltak együtt, hát csak együtt adom el őket.

Idegének forgalma.

Junius 11-től 18-ig.

— Nemzeti szálló: Paraschiv Sándor kereskedő Románia. Krausz Tamás utazó Bécs. Grosz G. M. utazó Bécs. Gätner Zsigmond utazó Bécs. Walter Gyula utazó Bécs. Kugel Leon utazó Bécs. Weisz Emánuel utazó Bécs. Lázár Mór utazó Bécs. Vertán Géza utazó Bécs. Láng Gábor utazó Budapest. Beeski Antal mérnök Pécel. Náthán Albert utazó Budapest. Nuszbaum Vilmos utazó Brassó. Kelemen Lajos tisztii ügyész S.-Szt.-György Grauer Mór utazó Budapest. Schwerer N. utazó Budapest. Kohn Ignác utazó Budapest. Weisz Jakab utazó Budapest. Mauthner Kolb utazó Bécs. Brotschi Ferenc utazó Bécs. Kohn Ferenc utazó Mödling. Szalai Ödön utazó Bécs. Hajos Gyula utazó Budapest.

Nyiltér.)*

Fouard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzalatt és színekben, u. n. fekete, fehér és színes Henneberg-selyemet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 40 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzalatt s. a. t. megrendelt árukat postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld Henneberg G. (cs. és kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájszba czimezett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomosillapító, hűdörzsi-ként alkalmazták köszvényénél, csúsznál, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsi-olásokra is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fr. üvegonkénti árban mindnem minden gyógyszerárban kapható; letben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Széchenyi utca. Alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes áruvet „Horgony” védjegy és Richter országgyűlés nélküli mint nem valódi utasítást vizsgálja.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvar. szállító, RUDOLSTADT.

E rovat alatt közlötiekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Jég eladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta jeget igen jutányos áron lehet kapni.

Csiszár Pál,
kereskedő.

97 3—5

Értesítés.

A kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy az intézetnél elhelyezett és elhelyezendő betét-tőkék után folyó évi szeptember 1-től kezdve további intézkedésig ügyfeleinek tisztán 4 és fél százalékos kamatot fizet, és a 10 százalékos tőke kamat adót is ő hordozza.

104 1—3

Szám 2009
97 ki

Hirdetmény.

Alattirt városi tanács által közhírré tettik, miszerint a folyó évi utadó kivétési lajstrom e hó 21-kétől július hó 5-éig a 15 napi közszemlére a városi adóhivatalnál ki van téve és az a hivatalos órák alatt megtekinthető, esetleges folyamódások közvetlen a s.-szentgyörgyi alispáni hivatalhoz adandók be.

Végül felkéretnek az adózó polgárok, hogy utadójuk előírása végett 3 nap alatt utadó könyvecskéjüket pénzbírság terhe alatt mutassák be.

K.-Vásárhelyt, 1897. évi junius 15-én.
Városi tanács.

Sz. 1—1897

b. m.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. közjegyző közhírré teszi, hogy a közdivásárhelyi törvény-széknek 2260/1897 p. sz. végzése következtében, a vagyonbukott kézdivásárhelyi II. temetkezési egyület esődtömegében tartozó követelések 1897. július hó 1-ső napján d. e. 9 órakor az alólirott kir. közjegyző irodájában el fognak árvereztetni.

Az árverési feltételek naponkint a hivatalos órák alatt alólirott kir. közjegyző és Dr. Szászváry Gyula ügyvéd

esődtömeg gondnok irodájában megtekinthetők.

Kézdi-Vásárhely, 1897. év június hó 13-án.

Dénes Lajos,
kir. közjegyző.

103 2—2

Hirdetések

e lap kiadó hivatalában

felvételnek.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Kovásznára is a legújabb műszerekkel ellátott kényelmes

UJ műtermet építtettem.

Az újabb kor igényeinek megfelelően berendezett műtermeimben izléses és esinos kivitelű fényképek, valamint az új porcellán lapok, edények és fatárgyakra való fényképek egész életnagyságig színezve is pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

A legjobb segédekkel ellátott mindkét előkelő műtermem ajánlom n. é. közönség b. pártfogásába.

Bogdán Ferencz,
fényképész.

Papirkereskedés**az emeleten!**

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy id. Jancsó Mózes kereskedő üzlethelyisége fölé az emeletre a helyi viszonyoknak megfelelőleg

PAPIRKERESKEDÉST ÉS NYOMTATVÁNYRAKTÁRT

rendeztem be, a hol mindennemű irodai és levélpapírokat, irodai szereket, tintákat, tintatartókat, irodai és zsebkönyveket, virágpapírokat és virágleveleket, esőkortartókat, stb. a legdusabb választékban, olcsó árak mellett árusítok el.

Továbbá bátor vagyok becses figyelmébe ajánlani újabban gőzhajtásra berendezett

KÖNYVNYOMDÁMAT,

melyet elláttam a legújabb czimírásokkal úgy, hogy e tekintetben minden igényeket képes vagyok kielégíteni, a legjutányosabb árak mellett.

Ezzel kapcsolatban tudatom, hogy megrendelőim kényelmére való tekintetből

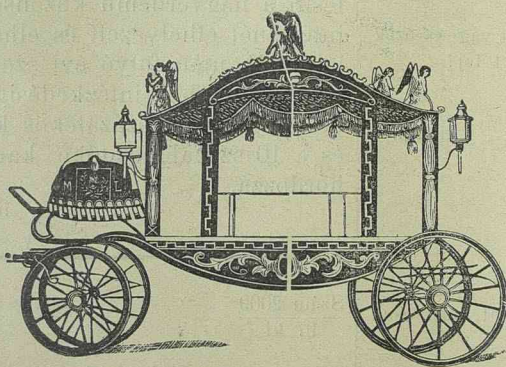
KÖNYVKÖTÉSZETET

is rendeztem be, melyet szintén elláttam a legújabb vágó-, fűző-, lyukgató- és számozógépekkel, mi által megrendelőim meg lesznek kímélve attól, hogy e szakmába vágó munkáikkal külön fáradszanak, s így nem csak a nálam megrendelt, hanem úgy új könyvek, folyóiratok stb. kötését, valamint régi könyvek javítását a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig igen jutányos árak mellett eszközölöm.

Ugy a n. é. közönség, a valamint hivatalok szíves pártfogását ezutánra is kérve meradtam

tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
nyomdatulajdonos.

Feltűnő**olcsó árak!****Uj temetkezési intézet!****DÁVID ANTAL**

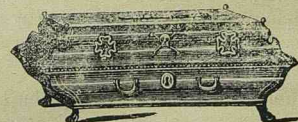
diszes berendezésű temetkezési vállalata az, hol a nagyérdemű közönség a szükséges halotti kellékeket minden rangosztályhoz illően, a legdusabb választékban találja meg. Szemfődelek, halottiöltözékek, művirág- és gyöngykoszorúk, fenyő- és tölgyfa (csere) koporsók legolcsóbb árban, érc koporsók gyári árjegyzék szerint lesznek felszámítva.

Diszesen kiállított üveges és egészen gyászos hintóim a temetkezések bármely fényének, pompájának megfelelnek; diszkoesimért is a legmérsékeltebb árt számítom fel, míg a teljes gyászkoesita nálam vásároló közönségnek díjtalanul boesátom rendelkezésére.

Az itten felsoroltakról meggyőződést szerezhet magának a nagyérdemű közönség, s midőn becses pártfogását remélem, vagyok kiváló tisztelettel:

Vasár- és ünnep napokon valamint bolt-zárás után lakáson
(Zsindely-piacz) állok a t. közönség rendelkezésére.

DÁVID ANTAL.

A legszolidabb árak!

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél K.-Vásárhelyen